

Η ΚΑΤΑΠΕΣΟΥΣΑ ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΥ ΔΙΟΣ.

ΙΣΤΟΡΙΗΜΑ

ὑπὸ Δ. Ν. Βρατσάρου.

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. 5.)

Ὡ! τότε βέβαια ὑπάρχει ἀληθὴς εὐδαιμονία, διότι τὸ χρῆμα μόνον δὲν μεταβάλλει τὸ χρώμα του, καὶ ἔννοεῖς, ὅτι εἰς χεῖρας ἐπιτηδείας δὲν χάνει ἐκ τῆς ἀξίας του· καὶ εἰς τὴν γῆν αὐτὴν νὰ τὸ θάψῃς πληθύνεται.

Ἐνῶ ἡ γυνή! . . . γυνὴ εὐμετάβλητον — *la donna è mobile* — καὶ καθ' ἐκάστην εἰς τὰ θεάτρα, εἰς τὴν κοινωνίαν τὰ παραδείγματα δὲν εἶναι σπάνια.

— Ἐταξιδεύσατε πολὺ φαίνεται; ἠρώτησεν ὁ Σκολούδης, ἀτενίσας ἐπ' αὐτοῦ, ὡς ἂν ἔλεγε, πολλῶν ἀστέων γνώσις διέφθειρέ σε. . . .

— Πολύ! τὴν Ἰταλίαν δλόκληρον, κατὰ μέρος τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἀμερικὴν μέχρι καὶ τῆς Βραζιλίας· ἡ ἀνατολὴ δὲ ὑπῆρξε τὸ ἀλφάβητον τοῦ ἐμπορικῶν σπουδῶν μου.

— Δὲν ἀπορῶ λοιπόν, ἂν σὰς βλέπω μετὰ πολλῆς περισκέψεως ἐξετάζοντα τὸν συζυγικὸν βίον.

— Τὸν συζυγικὸν ἔρωτα, εἰπῆτε, ὅστις σήμερον κατέστη χίμαιρα.

— Χίμαιρα! . . . ὦ ξέने! ὁποία πλάνη! Πλὴν τὸν συζυγικὸν ἔρωτα, ἔδωκεν ὁ Θεὸς, ὡς τὴν μόνην ἀνακούφισιν τῶν δυστυχιῶν τῆς διαβατικῆς αὐτῆς ὑπάρξεως. — Ὅποια πηγὴ εὐδαιμονίας εἶναι ἡ ἐρῶσα καρδιά συζύγου!

— Μὴ δά τόσον ὑπέρμαχος! Διότι φίλε, μύθος ὁ ἔρωσ, δὲν ὑπάρχει.

— Τὸ ἰσχυρίζεσθαι, δὲν ἀποδεικνύει πάντοτε τὴν ἀποφθεγματικὴν ἀλήθειαν! εἶπεν ὁ Σκολούδης, καὶ τὸ γηραιὸν ἦθος του ἐπέβαλε τῆς πεποιθήσεως τὴν ὑπεροχὴν· ὁ ξένος ἐξεπλάγην εἰς τὴν ἐκφρασιν τῆς πολιᾶς ἐκείνης κεφαλῆς.

— Ἀλλὰ πῶς ἀποδείκνυται; ἠρώτησε μετὰ βεβιασμένου μειδιάματος.

— Διὰ τῆς καρδίας, ἀπεκρίθη ὁ Σκολούδης.

— Καλὲ μου, φίλε, ἀναμφιβόλως ἠράσθης, ἐν τῇ νεότητί σου.

— ὦ! ναί! ὑπέλαβεν οὗτος· καὶ κρύφιος τις στεναγμὸς διήλθεν τὸ κενὸν στῆθος του καὶ ἀπῆλθεν ὡς θερμὴ πνοή, τὴν ὁποίαν ἀρπάζει ῥιπὴ πνεύματος.

— Καὶ ἐπὶ τινι σκοπῷ;

— Σκοπῷ! ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τῆς εὐδαιμονίας, αὐτὸς ἦτο μόνος σκοπός.

— Ἄ! καλὲ μου! καὶ τὸ ἐπιδιώκειν τὴν σαυτοῦ εὐδαιμονίαν τοῦτο ὀνομάζεις ἔρωτα; Ὁμολόγησον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπιζητεῖ τὴν ἡδονὴν καὶ ὑπεραγαπᾷ τὰ ἀντικείμενα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα παρέχουσιν αὐτῷ πλείοτέραν· ἀπόδειξις δέ, ὅτι ἂν παύσῃ τις νὰ ἀγαπᾷ τὴν ἐρωμένην του εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπανέλθῃ καὶ δεύτερον εἰς αὐτὴν, καὶ ὅτι ποτὲ νεῖνις τρυφερά δὲν ἠράσθη γέροντος. Ἐκτὸς ἀπὸ συμφορόντος, διότι συμφέρον καὶ πάλιν συμφέρον διοικεῖ τὸν κόσμον τοῦτον.

Εἰς τὴν Γαλλίαν λόγου χάριν αἱ γυναῖκες ἐρῶνται ἐνεκὲν ματαιότητος μᾶλλον ἢ αἰσθήματος ἀληθοῦς· αἱ ψυχρότεραι καρδίαι καλύπτονται ὑπὸ τὴν δειλαστικὴν χροιάν τῆς ἐρωτοτροπίας.

Εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἰσπανίαν ὁ ἔρωσις εἶναι ὡς ἡ ἀνάγκη τῆς τροφῆς.

Εἰς μόνην τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα ὁ ἔρωσις ἐλατρεύετο ὡς ἐφορεύων Θεός. Πᾶσα δὲ χώρα ἔχει καὶ ἴδιον τρόπον τοῦ ἐρᾶν, γενικῶς ὅμως τὸ συμφέρον εἶναι ἡ ἐπισφράγις· καὶ εἰς τὸ γενικῶς αὐτὸ ἃς μοι ἐπιτραπῇ νὰ περιλάβω καὶ τοὺς τόπους τούτους, ἔνθα — ἔρωσις — κατέστη ταυτόσημον τοῦ — *δίψα* — τὴν ὁποίαν τὸ συμφέρον μόνον καταπαύει· τὰ λοιπὰ πλάνη. . . .

— ὦ! ἄφες! ἄφες τὴν πλάνην μου, ἂν εἶναι πλάνη ἡ πεποιθήσις μου, ὅτι σήμερον ὑπάρχει τοῦλάχιστον ἀπόλαυσις συζυγικοῦ ἔρωτος.

— Δὲν ἀποφέρω γνώμην, λέγω μόνον, ὅτι ἐν τῇ ἀπλότῃ τῶν ἡθῶν ὅτε τῆς παρθένου τὰς παρειάς ἐκόσμει μόνον τῆς σεμνότητος τὸ ἐρύθημα, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀνέβλεπον μόνον ὅτε ἐπρόκειτο νὰ ἀπειθύνωσι δέησιν πρὸς τὸν Ἰψιστον, τότε βεβαίως ὑπῆρχεν ὁ ἔρωσις, ὁ ἀγνὸς ὡς ἡ χιὼν, ἥτις δὲν ἤγγισε τὴν γῆν καὶ ἡδύπνους ὡς τὸ παρθένον βόδον· συνέπεια δὲ τούτου ὁ συζυγικὸς ἔρωσις, διότι τὴν γυναῖκα ἐστόλιζον αἱ ἀρεταὶ τοῦ ἀνδρὸς καὶ μόνη αὐτῆς μέριμνα ὑπῆρχεν ἡ οἰκιακὴ σπουδή.

Σήμερον ὅμως, ὅτε τὸ παρθένον ἐρύθημα ἐγένετο τεχνητὸν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἀτενίζουσιν εἰς τὰ θεάτρα, τὸ αἶσθημα ἐκεῖνο τὸ περικλεῖον τὸ τέλειον τῆς ψυχῆς, ἐτάφη ὑπὸ τὸ παιπάλωμα τῆς λευκοκόνεως καὶ ἐδηλητηριάσθη ἐντὸς τοῦ ψιμμυθίου· ὁ δὲ συζυγικὸς ἔρωσις, μετετράπη εἰς πολύτιμα πετράδια, εἰς ἐξωτερικοὺς καλλωπισμούς. . . .

— Ὁμολόγησον ὅμως, ξένη μου, ὅτι τὸ παράδειγμα τῆς οἰκιακῆς εὐδαιμονίας παρέχει καὶ ὁ σύζυγος καὶ

— Ἄλλο ζήτημα τοῦτο· καὶ λύεται πάντοτε συνεπείᾳ τῆς ἀρχῆς ἣν ἤθελες θέσει, . . .

Ἐνταῦθα διεκόπη ἡ περαιτέρω συζήτησις ἐμφανισθέντος τοῦ ὑπηρέτου καὶ εἰπόντος ὅτι, μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως ἐπεριμένοντο.

Χωρὶς νὰ χρονοτριβήσουν ἐπέβησαν τῆς πρὸ τῆς θύρας ἀμάξης καὶ μετὰ δέκα τῆς ὥρας λεπτά ἀνήρχοντο τὴν κλίμακα τῆς Κυρίας Ὡς περὶ τὸν δὲ νομίζοντες, νὰ περιγράψωμεν τὸν τρόπον τῆς ὑποδοχῆς, λέγομεν μόνον, ὅτι μόλις ἐβησαν καὶ ἡ Κυρία . . . μετὰ πολλῆς φιλοφρονήσεως ἀπευθύνασα τὰς συνήθεις προσφωνήσεις ὠδήγησε τοὺς ξένους τῆς εἰς τῆς ὑποδοχῆς τὰ δώματα καὶ ἀποταβεῖσα ἰδίως πρὸς τὸν ξένον· ὅτε ὁ κύριος Σκολούδης εἶπε·

— Κυρία σὰς συνιστῶ τὸν κύριον Ἀστέρην, εἶναι ὁ καλὸς φίλος τῆς οἰκογενείας σας.

— Ἄ ! τέλος πάντων πόσω χαίρω διὰ τὴν ἀφίξίν σας, ἐλπίζω ὅτι θὰ σὰς ἔχωμεν δι' ὀλίγας ἡμέρας ;

— Ἀδύνατον Κυρία !

— Καὶ πῶς τοῦτο ;

— Αὐποῦμαι τῇ ἀληθείᾳ, πλὴν ἀναχωρῶ, τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς σήμερον, μὲ ἐπείγουσιν ὑποθέσεις τινες· βεβαιωθῆτε ὅμως, χωρὶς νὰ σὰς κολακεύσω, ὅτι τὴν μικρὰν ταύτην λοξοδρομίαν χάριν ὑμῶν ἔκαμα, καὶ δι' ἓνα ἔμπορον τοῦτο λέγεται μικρὰ θυσία, ἂν ὅχι ζημία· πλὴν τί νὰ γίνῃ κατέχετε, προσέθηκες μειδιδῶν, μαγνίτην, ὅστις καὶ πάλιν καὶ πολλάκις ἔσως θέλει μὲ κάμει νὰ στραφῶ πρὸς ὑμᾶς.

Ἡ κυρία ἔδωκε φαίνεται τὴν εὐάρεστον ἐξήγησιν εἰς τὴν φιλοφρονῆσιν ταύτην καὶ διὰ τοῦτο δύο περιπλέον πτυχὰ ἐκόσμησαν τὴν μειδιάσαντα φυσιογνωμίαν τῆς.

— ὦ ! σὰς εὐχαριστῶ κύριε, εἶπεν, εἴσθε τόσο καλός !

— Τὸ αἰσθημά μου κυρία.

Καὶ τοσούτων ἄλλων φιλοφρονήσεων ἀνταλλαχθεισῶν, ὁ κύριος Ἀστέρης ἀπῆλθεν προσκληθεὶς τὴν ἐπαύριον εἰς γεῦμα, καθ' ὃ βεβαίως σπουδαίαι συνδιαλλέξεις ἐπρόκειτο νὰ λάβωσι χώραν.

Ἡ τρίτη ὥρα μετὰ μεσημβρίαν ἐσήμανεν ἐπὶ τοῦ ὥρολογίου, ὅτε ὁ Γαβριὴλ ἐξεγείρετο τῆς κλίνης καταβεβαρυμένος, ἐναγώνιος, διότι ὁ ὕπνος του ὑπῆρξε λήθαργος, τὰ ὄνειρά του φάσματα καὶ νεκροί. . .

— Καὶ πάλιν τρεῖς ! διεννοήθη· παράδοξον ! ὁπόσον ἀπὸ τῆς χθὲς δεισιδαιμονῶ. — Ὅποια ὄνειρα ; . . . ὦ ! Ἀνθ' μου, Ἀνθ' μου ! ἐπεφώνησε καὶ ἐτεινάχθη κάτω τῆς κλίνης, δὲν ἐζήτησε οὔτε νὰ φάγῃ, οὔτε νὰ πῖνῃ, ἀλλ' οὔτε ἐκαλλῶ ἴσθη· μίαν μόνην ῥάβδον ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας του, καὶ εἰπὲ εἰς τοὺς γονεῖς ! ὅτι ἐξέρχομαι νὰ περιπατήσω, παρήγγειλε πρὸς τὸν ὑπηρετὴν του, καὶ τὸ δεῖπνον θὰ διέλθῃ μὲ τινὰς φίλους μου.

Εἶπε, καὶ μὲ βήματα ἐσπυσμένα διήρχετο τὰς ὁδοὺς, καὶ ἰδοὺ εὐρέθη πρὸς τὸν Βοτανικὸν κήπον. Οὐδεμία μορφή εἰς τὰ παράθυρα, τὰ ὁποῖα οἱ ὀρθοκλμοὶ του ἔθεσαν ὡς σημεῖον, οὐδεμία σκιά, μόνον

τὸ κενὸν τῆς τεθραυσμένης ὕλου ἐμαρτύρει, ὡς στόμα φόβου, τὸ συμβὰν τῆς αὐγῆς.

Ἐπλησίασε, καὶ ὅλος συγκίνησις ὅλος ταραχὴ διήλθε κάτωθι τῆς οἰκίας, καὶ ἐνῶ προσεπάθει νὰ ταχύνῃ τὸ βῆμα, οἱ πόδες του ἐμπεδουῖντο ὡς ἂν περιεπλέκοντο εἰς μυρία δεσμά καὶ καθὲν βῆμα του ἐμέτρα ἐξήκοντα πάλμους· τῆς καρδίας σφοδρὸν καὶ ταχεῖς· ἡ ὄψις του ἐγένετο ὅτε μὲν κάτωχρος ὡς τοῦ νεκροῦ, ὅτε δὲ ὀλοπόρφυρος καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του σκοτούμενοι ἔρριπτον σπινθῆρας ἀπειλοῦντας τὴν ὀρασίν του.

— Θεέ μου! εἶπε τέλος καὶ ἐπακούθησεν εἰς τὸ στέλεχος ἐνὸς δένδρου· Θεέ μου! ἡ καρδιά μου. . . . ὦ! τί γλυκὺς πόνος!

Ἐκεῖ ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους, μὲ βλέμμα ἀτενὲς ἔμενε θεωρῶν τὴν γωνίαν τῆς οἰκίας, τὰ παράθυρα, τὴν θύραν, πλὴν οὐδὲ σκιά ἐπρόδιδεν, ὅτι τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐκατοικεῖτο τὸ σκότος ἐπῆλθε, τὸν ὀρίζοντα κατεκάλυψαν μαῦρά τοῦ βορρᾶ νέφη καὶ ἤδη χιονώδης βροχὴ ἤρξατο νὰ πίπτῃ. Τὸ ἀτμοσφαιρικὸν ψύχος διεσπέρα τοῦ Γαβριὴλ τὰ ἐνδύματα, τὴν σάρκα, καὶ διάκονων οὖν μετὰ τοῦ βίγους τῆς καρδίας ἐπέφερον συγκίνητιν σπασμαδικήν, τὴν ὁποίαν περιέσειλεν ἀσθενὲς φῶς, ἐμφανισθὲν ὡς ἐλπες εἰς ἐν τῶν παραθύρων. Τὸ βλέμμα ἡ καρδιά ὁ Γαβριὴλ ὅλος ἐκεῖ προσηλώθη καὶ ἐζήτει νὰ διακρίνῃ τὴν φυσιογνωμίαν ἐκ τῆς σκιάς. — Ἀλλά . . . ἀλλὰ πικρὰ ἀπάτη, ἐκ τῆς ἐργασίας ἐνόησεν, ὅτι ἡ ὑπηρετίς προσέκλειε τὰ παράθυρα καὶ μετ' αὐτῶν τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην τὴν μορφήν τοῦ Ἀγγέλου του. . . .

Ἐστénαξε καὶ ἐκινήθη πρὸς τὰ ἐμπρὸς, μὲ τὴν συναίσθησιν ἀνθρώπου λέγοντος, ὑπομονή! μόλις σήμερον ἤρχισα. . . . Ὅτε ὁ θόρυβος κυλιόμενης ἀμάξης τὸν ἔκαμε νὰ σταθῇ, διότι ἡ ἄμαξα ἐφαίνετο βαίνουσα πρὸς αὐτὸν, καὶ ἤδη ὡς πυρόφθαλμος δράκων ἐφάνη ἀπέναντί του διὰ τῶν δύο φανῶν τῆς καὶ μετ' ὀλίγον ἔστη πρὸ τῆς οἰκίας, τῆς ὁποίας ὁ κώδων ἀντήχησεν, μεγάλην θύρα ἠνεώχθη, καὶ ἀνὴρ περιτετυλιγμένος καταβάς τῆς ἀμάξης εἰσῆλθεν.

— Τί δὲν ἐδίδεν νὰ εἰσῆρχετο καὶ αὐτὸς ἔστω καὶ ὡς ὑπηρετῆς τοῦ εὐτυχοῦς ἐκείνου, εἰς ὃν ἐπέτρέπετο ἡ εἴσοδος, καὶ μετ' ὀλίγον ἤθελεν εὐρίσκεισθαι εἰς τὴν συναναστροφὴν τῶν ποθητῶν του ἀντικειμένων καὶ ἤθελεν ἀνταλλάσσει φράσεις φιλικὰς καὶ μειδιάματα καὶ τίς οἶδε τί. . διανοήθη. . καὶ ἐν τῷ ᾧμα τῆς ζηλοτυπίας ὁ δαίμων πικρὰ ἐδήξε τὴν καρδίαν του, καὶ ἠσθάνθη τὸν πόνον δριμύν, καὶ ἀνυπόφορον, οὐχὶ γλυκὺν ὡς τοῦ ἔρωτος, συνωφρυνῶθη συνέσφιγγε τοὺς γρόνθους, τοὺς ὀδόντας καὶ τὸ πρόσωπόν του ἔλαβεν ἥθος ἀπειλητικόν— θὰ ἰδῶμεν ἐμυρμύρισε— καὶ ἐπλησίασε πρὸς τὴν ἄμαξαν, ὅπου ὁ ἀμαξηλάτης ἀναμένων τὸν ἐπιβάτην του εἰσῆλθεν ὅπως προφυλαχθῇ τοῦ ψύχους καὶ τῆς χιονώδους βροχῆς ἥτις ἤρχισε νὰ πίπτῃ.

(ἀκολουθεῖ.)